

МЕТОДОЛОГІЯ ЩОДО ПРОЗОРОСТІ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ - СПИСОК КРИТЕРІЇВ ОЦІНКИ

Міхал Пішко, Єгор Киян

Грудень 2018

Проект

Проект “Сприяння прозорості та впровадженню антикорупційних заходів у державних підприємствах та органах місцевого самоврядування в Україні” реалізується Інститутом економічних та соціальних реформ у Словаччині (INEKO) у партнерстві з Міжнародним центром перспективних досліджень (МЦПД). Ініціатива підтримується за програмою «Офіційна Підтримка Розвитку Словацької Республіки (SlovakAid). Проект спрямований на підвищення ефективності органів місцевого самоврядування та громадянського суспільства у сфері створення та нагляду за регіональною політикою, управління державними підприємствами, моніторингу бюджетів та відкритості місцевої влади.

Українське законодавство щодо публікації даних та прозорості

Постанова Кабінету Міністрів України № 1067 (9 листопада 2016 р.) “Про затвердження Порядку оприлюднення інформації про діяльність державних унітарних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, а також господарських товариств, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких належать господарським товариствам, частка держави в яких становить 100 відсотків”.

Згідно з ним, підприємство, господарське товариство оприлюднює інформацію про свою діяльність шляхом розміщення документів та матеріалів, що містять таку інформацію, на власній веб-сторінці (веб-сайті) разом з іншою інформацією про підприємство, господарське товариство.

У разі відсутності у підприємства власної веб-сторінки, така інформація розміщується на офіційному веб-сайті суб'єкта управління об'єктами державної власності.

Підприємство також оприлюднює інформацію про використання ним публічних коштів на єдиному веб-порталі використання публічних коштів відповідно до вимог Закону України “Про відкритість використання публічних коштів” (<https://spending.gov.ua/>).

Господарський кодекс України (статті 73 та 90).

Наступна інформація підлягає обов'язковому оприлюдненню:

- цілі діяльності державного унітарного підприємства та стан їх досягнення;
- квартална, річна фінансова звітність державного унітарного підприємства за останні три роки;
- аудиторські висновки щодо річної фінансової звітності державного унітарного підприємства за останні три роки, якщо аудит проводився відповідно до вимоги закону;
- статут державного унітарного підприємства у чинній редакції, а також у редакціях, що діяли раніше;
- біографічна довідка (включаючи професійну характеристику) керівника державного унітарного підприємства;

- біографічні довідки (включаючи професійні характеристики) членів наглядової ради (у разі її утворення) державного унітарного підприємства;
- річні звіти наглядової ради та керівника державного унітарного підприємства;
- структура, принципи формування і розмір винагороди керівника та членів наглядової ради державного унітарного підприємства;
- рішення суб'єкта управління об'єктами державної власності щодо державного унітарного підприємства;
- опис істотних передбачуваних факторів ризику, що можуть вплинути на операції та результати діяльності державного унітарного підприємства, та заходи щодо управління такими ризиками;
- відомості про договори, учасником яких є державне унітарне підприємство, інформація про які підлягає оприлюдненню відповідно до Закону України "Про відкритість використання публічних коштів";
- інформація про операції та зобов'язання державного унітарного підприємства з державним та/або місцевим бюджетом, державними та/або місцевими установами, підприємствами та організаціями.

Методологія

Дані для рейтингу прозорості будуть збиратись з офіційних веб-сайтів обраних компаній та за допомогою запитів на публічну інформацію.

Прозорість буде оцінюватися у 6 основних сферах: I. Прозорість та доступ до інформації; II. Економічні показники; III. Державні закупівлі та власність; IV. Кадрова політика; V. Етика та конфлікт інтересів; VI. Гранти та благодійна політика.

Значення наступні:

- I. Прозорість та доступ до інформації – 30%
- II. Економічні показники – 20%
- III. Державні закупівлі та власність – 20%
- IV. Кадрова політика – 10%
- V. Етика та конфлікт інтересів – 10%
- VI. Гранти та благодійна політика – 10%

Бали окремих показників представлені в Таблиці 1. Більше балів буде надано обов'язковій інформації для розкриття відповідно до законодавства України (Див. Надану таблицю - жирним шрифтом).

Загальний рейтинг компанії буде варіюватися від 0% до 100%. Рейтинг покаже не лише загальний відсотковий бал компанії, але і бал за окремими напрямками політики. Рейтинг також покаже оцінки для більш легкого порівняння; вони будуть призначені на основі такої шкали:

Оцінка: A+ (80-100%); A (75-79%); A- (70-74%); B+ (65-69%); B (60-64%); B- (55-59%); C+ (50-54%); C (45-49%); C- (40-44%); D+ (35-39%); D (30-34%); D- (25-29%); E+ (20-24%); E (15-19%); E- (10-14%); F (0-9%).

Більше того, на основі результатів Рейтингу Прозорості компаній, що належать державному сектору, на порталі буде опубліковано короткий перелік рекомендацій.

Таблиця 1. Перелік оцінювальних показників для державних підприємств України

#	Критерії прозорості для державних підприємств України	Ресурс	Максимальний бал
ПРОЗОРІСТЬ ТА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ (категорія значення 30%)			90
1	Чи має підприємство веб-сторінку?	веб	4
2	Чи публікує компанія загальну інформацію про свою діяльність (місію, цілі, продукти та послуги тощо)?	веб	4
3	Чи перераховує компанія свої цілі та стан їх досягнення?	веб	10
4	Чи публікує компанія свої контакти?	веб	4
5	Чи публікується статут / статті / установчий документ / статут компанії?	веб	10
6	Чи розміщено на веб-сайті контакти для запитів на інформацію чи міститься форму зворотного зв'язку?	веб	4
7	Чи є будь-яка контактна інформація адміністратора / менеджера підприємства та відповідальних людей на веб-сторінці, що дозволяє громадськості вимагати інформацію / надсилати запити на підприємство?	веб	4
8	Чи відповідала компанія на запит про інформацію відповідно до закону та своєчасно?	запит на публічну інформацію	4
9	Чи можна знайти щорічний звіт за три кліки від головної сторінки компанії?	веб	4
10	Чи публікує підприємство звіт щокварталу?	веб	4
11	Чи можна шукати та копіювати в річному звіті?	веб	4
12	Чи публікує підприємство договори?	веб	10
13	Чи можливо здійснити пошук і сортування обов'язково опублікованих договорів?	веб	4
14	Чи публікує компанія також необов'язкові договори щодо предмета своєї діяльності чи діяльності, зазначеної в реєстрі компаній?	веб	4
15	Чи публікує компанія повідомлення та рахунки-фактури?	веб	4
16	Чи можливий пошук та сортування даних у повідомленнях та рахунках-фактурах?	веб	4
17	Чи публікує компанія результати загальних зборів?	веб / запит на публічну інформацію	4
18	Чи опубліковані результати засідань Правління / Генеральної Асамблеї (рішення, протоколи) на веб-сторінці?	веб / запит на публічну інформацію	4
ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ (категорія значення 20%)			60
1	Чи публікує компанія щорічний звіт за останній рік на своєму веб-сайті?	веб	7
2	Чи публікує компанія свої балансові звіти, прибутки та збитки за останній рік на своєму веб-сайті?	веб	7
3	Чи публікує компанія на своєму веб-сайті річні звіти за останні три роки?	веб	7
4	Чи публікує компанія свої балансові звіти, прибутки та збитки за останні три роки на своєму веб-сайті?	веб	7
5	Чи публікує компанія на своєму веб-сайті принаймні дворічні економічні показники, такі як доходи, витрати, позики, прибуток / збиток та майно?	веб	5

6	Чи публікує компанія на своєму веб-сайті плани критеріїв ефективності, такі як доходи, прибутки або показники, що стосуються предмета її підприємницької діяльності на поточний період?	веб	5
7	Чи оцінює публічно підприємство виконання критеріїв ефективності роботи (щоб продемонструвати відсоток виконання планів), таких як доходи, прибутки чи показники, що стосуються предмета її господарської діяльності?	веб / запит на публічну інформацію	7
8	Чи містить щорічний звіт аналітичні порівняння фінансових показників, кількості працівників та інформацію про власну господарську діяльність принаймні за останні три роки?	веб / запит на публічну інформацію	3
9	Чи публікується аналіз економічних та фінансових показників та оцінка економічних та фінансових результатів підприємства на веб-сторінці?	веб	3
10	Чи публікують державні підприємства інформацію про транзакції та зобов'язання державного унітарного підприємства з державним та / або місцевими бюджетами, державними та / або місцевими установами, підприємствами та організаціями?	веб	3
11	Чи оприлюднює підприємство чисту вартість своїх активів?	веб	3
12	Чи міститься на веб-сайті компанії інформація щодо того, який відсоток акцій мають власники компанії?	веб / запит на публічну інформацію	3
ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ ТА ВЛАСНІСТЬ (категорія значення 20%)			60
1	Чи є у компанії правила продажу та оренди власності і чи були вони надані?	веб / запит на публічну інформацію	8
2	Чи публікує державне підприємство рішення щодо предмета управління об'єктами державної власності стосовно державного унітарного підприємства?	веб / запит на публічну інформацію	12
3	Чи оприлюднюються річні плани державних закупівель (оголошення про наміри)?	веб	8
4	Чи публікує компанія пропозицію про продаж або оренду майна на своєму веб-сайті?	веб	8
5	Чи оприлюднює компанія результати продажу чи оренди майна на своєму веб-сайті?	веб / запит на публічну інформацію	8
6	Чи використовує компанія електронні аукціони?	веб	8
7	Чи оприлюднює компанія результати електронних аукціонів?	веб	8
КАДРОВА ПОЛІТИКА (категорія значення 10%)			30
1	Чи вказується на веб-сайті компанії поточна кількість працівників?	веб	2
2	Чи надає компанія правила призначення працівників?	веб	2
3	Чи публікує компанія пропозиції про роботу ще в інших місцях, ніж на своєму веб-сайті?	веб / запит на публічну інформацію	2
4	Чи публікує компанія можливості працевлаштування та підвищення кваліфікації?	веб	2
5	Чи публікує компанія результати процедур відбору?	веб / запит на публічну інформацію	2
6	Чи публікує компанія інформацію про тренінги та органи влади, які навчали персонал?	веб	2
7	Чи розкриває веб-сайт прізвища менеджерів у керівництві, дирекції та наглядовій раді?	веб	4

8	Чи надає компанія на своєму веб-сайті інформацію про освіту, попередню зайнятість та навички директора, як зазначено в його резюме?	веб	4
9	Чи розкриває компанія на своєму веб-сайті резюме членів своєї дирекції та наглядової ради?	веб	4
10	Чи публікує державне підприємство щорічні звіти наглядової ради та керівника державного унітарного підприємства?	веб	4
11	Чи надала компанія інформацію щодо зарплати та премій менеджерів у керівництві, дирекції та наглядовій раді?	веб / запит на публічну інформацію	2
ЕТИКА ТА КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ (категорія значення 10%)			30
1	Чи має компанія антикорупційну програму?	веб	4
2	Чи охоплюються ризики корупції та шляхи її запобігання (вирішення) в документах компанії (в Антикорупційній програмі, Статтях Кодексу поведінки чи іншому / окремому документі)?	веб / запит на публічну інформацію	6
3	Чи є в компанії Кодекс етики, що регулює поведінку працівників?	веб	4
4	Чи вирішує Кодекс етики конфлікт інтересів?	веб	3
5	Чи публікує компанія нефінансові звіти (КСВ з питань екології, економіки, соціальної сфери)?	веб / запит на публічну інформацію	4
6	Чи компанія має на своєму веб-сайті контакт для комунікації та повідомлення про конфлікти?	веб	3
7	Чи є на підприємстві цифровий механізм для повідомлення про неетичну поведінку та корупційні дії (гаряча лінія, онлайн-форма тощо)?	веб	3
8	Чи є в компанії якісь механізми захисту інформаторів?	веб / запит на публічну інформацію	3
ГРАНТИ ТА БЛАГОДІЙНА ПОЛІТИКА (категорія значення 10%)			30
1	Чи є в компанії письмові правила призначення грантів та пожертв?	веб / запит на публічну інформацію	8
2	Чи публікує підприємство інформацію на суму гранту, пожертвування та спонсорство та про своїх бенефіціарів на своїй веб-сторінці / чи компанія заявляє на своєму веб-сайті, що не надає їх?	веб / запит на публічну інформацію	8
3	Чи є публічним архів щодо фінансово підтримуваних суб'єктів?	веб / запит на публічну інформацію	7
4	Чи надала компанія інформацію про спортивні, культурні чи освітні заходи, що підтримуються компанією?	веб	7
60	ВСЬОГО		300